

RESSÒ DE LA PARAULA

El cel i la mort

És una veritable llàstima que la inèrcia dels costums, els orígens i restes paganes, i els interessos comercials hagin banalitzat i privat de sentit celebracions de gran transcendència per a la vida humana.

Segons diuen, «Halloween» etimològicament significa «vigília de Tots els Sants», encara que va derivar també en «vigília de difunts». El que avui es coneix a tot arreu amb aquest nom respon a una celebració d'història complicada: els seus orígens pagans-cèltics, la seva cristianització entorn del segle IX, la seva derivació en el món folklòric, i la seva entrada i explotació comercial en el segle XX, n'han fet una cosa absolutament banal.

La integració de tradicions paganes en la celebració de la nostra fe respon a la voluntat de Déu que desitja que la nostra fe arrelhi en la humanitat, es faci cultura i que la humanitat adquireixi el rostre de Jesucrist, es cristianitzi. Tanmateix no estem en contra de les adherències folklòriques de nombroses festes cristianes. Només desitjaríem que aquestes adherències no ens impedissin de viure profundament fets d'absoluta transcendència en la nostra vida.

Heus aquí que la tradició ens ha deixat dues celebracions unides: el record dels morts i la commemoració dels sants. Això no deixa de tenir el seu sentit, però resulta antihumà banalitzar la mort i el cel.

La filòsofa Hannah Arendt ens va ensenyar el significat i la gravetat de l'actitud de «banalitzar» la vi-

da. En tornarem a nunciar aquesta autèntica malaltenem

parlar per a deactitud com una tia. Però aquí ja que si tot

la felicitat, quin sentit té lluitar per la humanitat i millorar aquest món?; si oblidem o neguem el fet inqüestionable de la mort com una cosa contrària a la vida i a l'amor, en quin món de fantasia vivim?; tots els nostres somnis no seran més que quimeres?

Els sants són germans nostres, s'han embrutat amb la pols dels nostres mateixos camins, les seves lluites van ser més o menys com les nostres, es van fer les mateixes preguntes que nosaltres i van buscar la veritat, i van anhelar la felicitat, van patir les mateixes malalties i van gaudir de moments de goig, tal com nosaltres anem vivint... Només que en ells va triomfar l'amor de Déu i en aquesta victòria descobrim el triomf de la humanitat. Tot allò veritablement humà ha vençut en ells.

Aleshores els nostres somnis no són meres il·lusions. Els somnis, amb els quals de vegades construïm utopies, els veiem realitzats en els sants. No perquè han estat uns herois, sinó perquè la victòria de Crist sobre el mal i la mort s'ha verificat també en ells: és possible la felicitat plena i hi ha homes i dones totalment realitzats!

Per tant, encara que la mort sigui quelcom molt seriós, davant els nostres ulls, en lloc d'oblidar-la, fer-la motiu de por o de broma, pot arribar a ser porta d'accés a la llum. Allà on viuen plenament els nostres germans en perfecta comunió d'amor, on esperem viure tots.

el record dels morts consisteix a fer por, disfressar-se, fer bromes; i que els sants no mereixen més que el tracte de «morts vivents», que deambulen entre aquest i l'altre món, què ens queda d'humanitat?; fins a quin punt hem perdut la visió honrada i realista de la vida?; com hem arribat a acomodar-nos a l'engany i l'evasió?

Si el cel no existeix, si els justos i les víctimes del mal i la injustícia no aconsegueixen la llum i

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

La confiança, la fe en l'altre (I)

La confiança és una relació de rostre a rostre. Obeïx al desig d'obrir-se, d'exposar lliurement el propi jo, de manifestar el núvol de pensaments i de sentiments que ens bull al dedins. Aquesta obertura solament és possible quan el mite de l'autosuficiència es desfà i un s'adona que necessita els altres per viure.

És un pacte tàcit, invisible, sense papers, ni signatures, una forma de fe laica, que no s'eleva cap amunt, però que fa possible la vida aquí baix. Con-

fiar és tenir fe en l'altre, en allò que diu i promet, és creure en la seva paraula. És posar-se en les seves mans, sabent que també ell està exposat a l'error.

Qualsevol moviment, per petit que sigui, ve precedit per un acte de confiança. Sense confiança, és impossible viure. Si cada moviment vital hagués d'anar precedit per una certesa immutable, per una evidència lògica universal, mai no podríem moure'ns, ni tan sols fer un pas. En un univers tei-

xit d'incerteses i de perplexitats com el nostre, la confiança és el nodriment essencial. Necessitem confiar, abans que res, en nosaltres mateixos, en la nostra capacitat d'afrontar allò inesperat i de transformar la misèria en llum. Necessitem confiar en els altres, en el talent dels més joves, en les institucions democràtiques i en els mestres, en el gènere humà per afrontar les situacions difícils.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

ECO DE LA PALABRA

El cielo y la muerte

Es una verdadera lástima que la inercia de las costumbres, los orígenes y restos paganos, y los intereses comerciales hayan banalizado y privado de sentido celebraciones de gran trascendencia para la vida humana.

Según dicen, «Halloween» etimológicamente significa «víspera de Todos los Santos», aunque derivó también en «víspera de difuntos». Lo que hoy se conoce en todo el mundo por ese nombre responde a una celebración de historia complicada: sus orígenes paganos-celtas, su cristianización en torno al siglo IX, su derivada en el mundo folclórico, y su entrada y explotación comercial en el siglo XX, han hecho de ella algo absolutamente banal.

La integración de tradiciones paganas en la celebración de nuestra fe responde a la voluntad de Dios que desea que nuestra fe arraigue en la humanidad, se haga cultura y que la humanidad adquiera el rostro de Jesucristo, se cristianice. Así mismo no estamos en contra de las adherencias folclóricas de numerosas fiestas cristianas. Sólo deseáramos que estas adherencias no nos impidieran vivir profundamente hechos de absoluta trascendencia en nuestra vida.

He aquí que la tradición nos ha dejado dos celebraciones unidas: el recuerdo de los muertos y la conmemoración de los santos. Esto no deja de tener su sentido, pero resulta antihumano banalizar la muerte y el cielo.

La filósofa Hannah Arendt nos enseñó el significado y la gravedad de la actitud de «banalizar» la vida. Volveremos sobre ello para denunciar esta actitud como una auténtica enfermedad. Pero aquí ya entendemos que si todo el recuerdo de los muertos consiste en hacer miedo, disfrazarse, gastar bromas; y que los santos no merecen más que el trato de «muertos vivientes», que deambulan entre este y el otro mundo, ¿qué nos queda de humanidad?; ¿hasta qué punto hemos perdido la visión honrada y realista de la vida?; ¿cómo hemos llegado a acomodarnos al engaño y la evasión?

Si el cielo no existe, si los justos y las víctimas del mal y la injusticia no alcanzan la luz y la felicidad, ¿qué sentido tiene luchar por la humanidad y mejorar este mundo?; si olvidamos o negamos el hecho incuestionable de la muerte, como algo contrario a la vida y al amor, ¿en qué mundo de fantasía vivimos?; ¿todos nuestros sueños no serán más que quimeras?

Los santos son hermanos nuestros, se han ensuciado con el polvo de nuestros mismos caminos, sus luchas fueron más o menos como las nuestras, se hicieron las mismas preguntas que nosotros y buscaron la verdad, y anhelaron la felicidad, sufrieron las mismas enfermedades y disfrutaron de momentos de gozo, tal como nosotros vamos viviendo... Sólo que en ellos triunfó el amor de Dios y en esta victoria descubrimos el triunfo de la humanidad. Todo lo verdaderamente humano ha vencido en ellos.

Entonces nuestros sueños no son meras ilusiones. Los sueños, con los que a veces construimos utopías, los vemos realizados en los santos. No porque hayan sido unos héroes, sino porque la victoria de Cristo sobre el mal y la muerte se ha verificado también en ellos: ¡es posible la felicidad plena y existen los hombres y mujeres totalmente realizados!

Por tanto, aunque la muerte sea algo muy serio, ante nuestros ojos, en lugar de olvidarla, hacerla motivo de miedo o de broma, puede llegar a ser puerta de acceso a la luz. Allí donde viven plenamente nuestros hermanos en perfecta comunión de amor, donde esperamos vivir todos.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

Les relíquies de santa Bernadette visiten la diòcesi

L'any 1910 molts creients de les diòcesis catalanes van començar a pelegrinar a Lourdes amb les Hospitalitats, per acompanyar persones malaltes o amb discapacitat al Santuari de la Mare de Déu de Lourdes, activitat que continua realitzant-se, any rere any, a les nostres diòcesis.

Quasi cent deu anys després, en ocasió del 175è aniversari del naixement i del 140è aniversari de la mort de santa Bernadette, són les relíquies de la santa les que pelegrinen a les nostres terres. Des de l'1 de setembre fins al 15 de desembre estan recorrent tota la geografia espanyola, visitant en total 45 diòcesis. Concretament, a les diòcesis catalanes seran presents del 29 d'octubre al 26 de novembre d'aquest any 2019, amb nombrosos actes organitzats per les diverses Hospitalitats per poder venerar-les.

Quin sentit té aquest pelegrinatge de les relíquies de santa Bernadette? Aquesta visita neix de la necessitat de conèixer millor el missatge de Lourdes i de comprendre el que la santa ens va ensenyar. Per als hospitalaris, hospitalàries, malalts, persones amb discapacitat i altres pelegrins que van anualment a Lourdes, la visita de les relíquies és una oportunitat única de reviuir les experiències viscudes al Santuari de Lourdes; per a aquelles persones que no han participat en aquests pelegrinatges, la visita de les seves relíquies és una ocasió per apropar-se al missatge de Lourdes i a la figura de santa Bernadette, una dona jove que vivia per Crist, un exemple de superació de les dificultats. Ella ens fa reviuir les paraules de sant Pau: «La vida que ara visc ja no és meua, és Crist que viu en mi.»

VISITA DE LES
RELÍQUIES STA. BERNADETTE
7 de Novembre Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat

Dijous 7 de Novembre de 2019

Catedral de Sant Llorenç

10:30 Arribada de les Relíquies

11:00 Missa de Benvinguda,
presidida per Mons. Agustí Cortés,
Bisbe de St. Feliu de Llobregat

11:30 Veneració i Vetlla de les Relíquies

18:00 Vespres i Processó
amb el res del Sant Rosari

20:00 Missa de Comiat de les Relíquies

Per celebrar que aquest és l'any Bernadette
l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes
l'anima a conèixer l'esperit de Lourdes

A la Província Eclesiàstica de Barcelona, el calendari del pelegrinatge és el següent: els dies 3 i 4 de novembre les relíquies de la santa visitaran la Diòcesi de Terrassa i els dies 5 i 6 estaran a la Catedral de Barcelona, a la Casa General de les «Darderes» i al Cottolengo del Padre Alegre.

Actes de la visita de les relíquies de santa Bernadette

Els actes a la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat tindran lloc el dijous 7 de novembre, a la Catedral de Sant Llorenç:

- A les 10.30 h, arribada de les relíquies a la catedral.
- A les 11.00 h, Missa de benvinguda, presidida pel bisbe Agustí Cortés.
- A les 11.30 h, veneració i vetlla de les relíquies.
- A les 18.00 h, vespres i processó amb el res del sant Rosari.
- A les 20.00 h, Missa de comiat de les relíquies.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «La creació, lloc de trobada amb el Senyor i amb els altres, és la «xarxa social» de Déu que ens porta a entonar un cant de lloança còsmica al Creador» (2 de setembre).

@Pontifex: «Que Déu, que estima la vida, ens doni coratge per treballar pel bé sense esperar que siguin altres que comencin, i sense esperar fins que sigui massa tard» (2 de setembre).

@Pontifex: «L'Esperit Sant, quan el convidem a les nostres ferides, ungeix els mals records amb el bàlsam de l'esperança, perquè Ell reconstrueix l'esperança» (4 de setembre).

@Pontifex: «Convido tothom a què s'uneixi a la meua oració perquè Déu, Pare de tots, consolidi a tota Àfrica la reconciliació fraternal, única esperança per a una pau sòlida i duradora» (4 de setembre).

Taula rodona: «Defensem el treball decent»

Amb aquest lema, i amb motiu de la Jornada Mundial pel Treball Decent, el passat 7 d'octubre Càritas Diocesana de Sant Feliu de Llobregat va celebrar una taula rodona per parlar sobre la vulneració dels drets de les treballadores de l'àmbit de la cura de persones i de les pròpies persones cuidades. L'acte es va celebrar a l'auditori de la Casa de l'Església i hi van participar diverses persones, representants de la plataforma Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) de Catalunya, la Pastoral Social Obrera, la Residència Llar Sant Josep de Sant Boi de Llobregat i de Càritas diocesana i de l'empresa d'inserció Brins d'oportunitats.

L'acte, emmarcat en la iniciativa «Església pel treball decent», va intentar sensibilitzar i fer incidència sobre els drets de les persones que treballen amb a cuidadores de persones i a la llar, però també dels drets de les persones que són cuidades.

En la primera part, dos participants de Càritas van poder exposar el seu testimoni sobre com havien estat vulnerats els seus drets. A continuació, van intervenir representants de la Plataforma SAD, de la Pastoral Social Obrera i de Càritas diocesana, posant en evidència la situació de desprotecció d'aquestes treballadores, que sovint tenen unes condicions laborals d'exploació, amb salaris molt baixos, sense hores de descans suficients i sense la informació i condicions necessàries per poder desenvolupar de

manera segura la seva feina. Es posava de manifest que aquesta vulneració dels drets perjudica, primerament, a les persones cuidades que no poden rebre l'atenció adient.

Tot seguit, des de Càritas i la seva empresa d'inserció, així com a través de la representant de la Llar Sant Josep, es va donar la visió de com es podria revertir aquesta situació, garantint

unes condicions de treball decentes per a les treballadores de la cura de persones: sous dignes, cobertura de la Seguretat Social, jornades de treball raonables i amb el descans suficient, informació sobre les característiques de les persones cuidades, etc...

El moment final de diàleg amb el públic assistent va ser molt participat i va confirmar la conveniència de la sensibilització de la societat i la denúncia d'aquestes situacions d'indefensió i d'abús en jornades i iniciatives d'aquest tipus.

Taula rodona sobre el treball decent organitzada per Càritas Diocesana de Sant Feliu de Llobregat

Reunió d'inici de curs dels delegats diocesans.

Va tenir lloc el passat 10 d'octubre, a la tarda, a la Casa de l'Església. En aquest moment del curs, la reunió serveix per plantejar l'objectiu diocesà i per coordinar les activitats del calendari, a més d'una ocasió de diàleg, per escoltar la paraula del bisbe Agustí i exposar les iniciatives de les delegacions i les inquietuds dels delegats.

35è aniversari de la Hermandad Cristo de la Paz.

Per donar inici a aquesta commemoració, el proper 3 de novembre, a les 12 h, el bisbe Agustí presidirà l'eucaristia a l'església de la Mare de Déu de Montserrat, de Castelldefels, i tindrà lloc el *besa pie* a la imatge del *Cristo nazareno*. Aquest serà el primer de diversos actes per celebrar el 35è aniversari de la creació d'aquesta confraria.

Reunió dels consells d'economia parroquials.

Com cada any, té lloc aquesta reunió en la qual s'informa de la gestió econòmica resultant de l'exercici anterior. Serà el dimecres 30 d'octubre, a les 21 h, a la Casa de l'Església. És ocasió de rendició de comptes i de motivació per a la propera Campanya de Germanor, que tindrà lloc el 10 de novembre.

AGENDA

Pregària vocacional. Dijous 31 d'octubre, a les 19 h, tindrà lloc la primera pregària vocacional del curs a la capella de la Casa de l'Església. Aquest dia acaba el Mes Missioner Extraordinari i fa de pòrtic al mes de novembre, el de la Cadena de Pregària per les Vocacions.

Recés a la Casa de Betània. Obert a tothom el diumenge 17 de novembre, predicat per Mn. Xavier Prevosti. Més informació: Casa de Betània (c/ Bonavista, 37 - tel. 933 751 102 - Cornellà de Llobregat).

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

28. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Ef 2,19-22 / Sl 18 / Lc 6,12-19]. Sant Simó (el Zelador), de Canà de Galilea, i sant Judes, anomenat també Tadeu (invocat en les causes difícils), apòstols; sant Silví, ermità; santa Ciril·la, vg. i mr.

29. ■ Dimarts [Rm 8,18-25 / Sl 125 / Lc 13,18-21]. Sant Narcís, bisbe i mr. (s. IV), patró de Girona (1387); santa Eusèbia, vg. i mr.; beat Miquel Rua, prev. salesià.

30. ■ Dimecres [Rm 8,26-30 / Sl 12 / Lc 13,22-30]. Sant Marcel, centurió romà, i els seus fills Claudi,

Rupert i Victori, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

31. ■ Dijous [Rm 8,31b-39 / Sl 108 / Lc 13,31-35]. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, rel. jesuïta, castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; sant Volgang, bisbe; santa Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. □ Divendres [Ap 7,2-4.9-14 / Sl 23 / 1Jo 3,1-3 / Mt 5,1-12a]. Solemnitat de Tots Sants.

2. ■ Dissabte [Lectures a escollir entre les que es proposen per a les

Misses de difunts als leccionaris Santoral o per a Misses diverses. Per exemple: Is 25,6a.7-9 / Sl 22 / 1Te 4,13-14.17b-18 / Jn 11,17-27]. Comemoració de tots els Fidels Difunts.

3. ■ Diumenge vinent, XXXI de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Sa 11,23-12,2 / Sl 144 / 2Te 1,11-2,2 / Lc 19,1-10]. *Urgell*: □ Sant Ermengol (†1035), bisbe d'Urgell. Sant Martí de Porres (1579-1639), religiós dominicà de Lima; sant Pere Almató, prevere dominicà i màrtir a Indo-xina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès).

Diumenge XXX de durant l'any (C)

COMENTARI

Hem de «fer mèrits» davant Déu?

Molt possiblement nosaltres sovint ens creiem bones persones (i potser ho som) i fins i tot millor que els altres. Però la nostra visió és molt esbiaixada. Ho veiem a l'evangeli. Per una banda hi ha un bon fariseu: *Déu meu us dono gràcies perquè no soc com els altres homes: lladres, injustos, adúlter, ni soc tampoc com aquest cobrador d'impostos. Dejuno dos dies cada setmana i us dono la desena part de tots els meus ingressos.* Sovint creiem que el fariseu menteix, però no és així. Per entendre bé la paràbola hem de saber que el fariseu deia la veritat. I que el cobrador d'impostos era realment un pecador. I per això diu: *Déu meu, sigueu-me propici, que soc un pecador.* Podríem dir que fins aquí tot va bé. El fariseu és bo, dona gràcies a Déu. El cobrador d'impostos és pecador i demana perdó al Senyor. Però ens desconcerten les paraules de Jesús: *Us asseguro que aquest [el cobrador d'impostos] tornà perdonat a casa seva i l'altre, no.* Com pot ser això? Doncs, perquè davant Déu cap de nosaltres no pot presumir de les seves obres: l'amor, el perdó, la salvació són un do gratuït de Déu i el rep aquell que el sap acceptar amb humilitat. No podem presumir de cap mèrit davant Déu. El fariseu, fiant-se dels seus mèrits, es tanca en el seu orgull; el cobrador d'impostos sap que només Déu el pot salvar i s'obre a rebre la salvació.

La primera lectura subratlla com Déu escolta sempre el clam dels més indefensos: *El Senyor escolta la pregària dels oprimits, no es fa sord al clam dels orfes ni al plany insistent de les viudes. El crí d'auxili dels desvalguts penetra més enllà dels núvols.* L'únic mèrit davant Déu és la nostra misèria, la nostra petitesa: llavors Déu aboca a mans plenes el seu amor i la seva salvació. El cregut no pot rebre res. Pau a la segona lectura manifesta la seva confiança total en Déu: *ell m'ha salvat de la gola del lleó i em salvarà de tots els qui em volen perjudicar.* Davant Déu no podem presumir de res. Tots som igualment pecadors.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira (Sir 35,12-14.16-18)

El Senyor fa justícia, no té miraments amb el prestigi dels homes, no es deixa influir per ningú en perjudici dels pobres; escolta la pregària dels oprimits, no es fa sord al clam dels orfes ni al plany insistent de les viudes. El Senyor rep benèvolament els qui l'honoren, el clam d'aquests homes arriba al cel, el crí d'auxili dels desvalguts penetra més enllà dels núvols, i ells no es consolen fins que arriba a terme, no desisteixen mentre l'Altíssim no intervingui per fer justícia a favor dels innocents. El Senyor no s'entretindrà, no tardarà a sortir a favor d'ells.

▶ Salm responsorial (33)

R. *Quan els pobres invoquen el Senyor, ell els escolta.*

Beneiré el Senyor en tot moment, / tindrè sempre als llavis la seva lloança. / La meua ànima es gloria en el Senyor; / se n'alegraran els humils quan ho sentin. R.

Els ulls del Senyor vetllen pels justos, / escolta quan criden auxili. / Així que criden, el Senyor els escolta / i els treu de tots els perills. R.

El Senyor és a prop dels cors que sofreixen, / salva els homes que se senten desfets. / El Senyor rescata de la mort els seus servents, / i no acusarà els qui es refugien en ell. R.

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu (2Tm 4,6-8.16-18)

Estimat, pel que fa a mi, la meua vida ja és oferta com una libació vessada sobre l'altar. Ja m'ha arribat el moment de desfer les amarres i deixar el port. Després de lluitar en aquest noble combat i acabada la cursa em mantinc fidel. I ara ja tinc reservada la corona que m'he guanyat. El Senyor, jutge justíssim, me la donarà quan serà el dia, i no tan sols a mi, sinó a tots els qui enyoren la seva manifestació. Durant la meua primera defensa davant el tribunal no es presentà ningú a fer-me costat; tothom m'abandonà. Que Déu els ho perdoni. Però el Senyor m'assistia i em donà forces perquè acabés de proclamar el missatge de l'evangeli, i poguessin escoltar-lo tots els pagans. I Déu m'ha salvat de la gola del lleó. El Senyor em salvarà de tots els qui em volen perjudicar i em guardarà per al seu Regne celestial. A ell sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 18,9-14)

En aquell temps, Jesús digué aquesta paràbola a uns que es refiaven que eren justos i tenien per nosaltres a tots els altres: «Dos homes pujaren al temple a pregar: un era fariseu i l'altre cobrador d'impostos. El fariseu, dret, pregava així en el seu interior: «Déu meu, us dono gràcies perquè no soc com els altres homes: lladres, injustos, adúlter, ni soc tampoc com aquest cobrador d'impostos. Dejuno dos dies cada setmana i us dono la desena part de tots els meus ingressos.» Però el cobrador d'impostos, que s'havia quedat un tros lluny, ni gosava aixecar els ulls al cel, sinó que es donava cops al pit i deia: «Déu meu, sigueu-me propici, que soc un pecador.» Us asseguro que aquest tornà perdonat a casa seva i l'altre no; perquè tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit.»

▶ Lectura del llibre del Eclesiàstic (Eclo 35,12-14.16-19a)

El Señor es juez, y para él no cuenta el prestigio de las personas. Para él no hay acepción de personas en perjuicio del pobre, sino que escucha la oración del oprimido. No desdeña la súplica del huérfano, ni a la viuda cuando se desahoga en su lamento. Quien sirve de buena gana, es bien aceptado, y su plegaria sube hasta las nubes. La oración del humilde atraviesa las nubes, y no se detiene hasta que alcanza su destino. No desiste hasta que el Altísimo lo atiende, juzga a los justos y les hace justicia. El Señor no tardará.

▶ Salmo responsorial (33)

R. *El afligido invocó al Señor, y él lo escuchó.*

Bendigo al Señor en todo momento, / su alabanza está siempre en mi boca; / mi alma se gloria en el Señor: / que los humildes lo escuchen y se alegren. R.

El Señor se enfrenta con los malhechores, / para borrar de la tierra su memoria. / Cuando uno grita, el Señor lo escucha / y lo libra de sus angustias. R.

El Señor está cerca de los atribulados, / salva a los abatidos. / El Señor redime a sus siervos, / no será castigado quien se acoge a él. R.

▶ Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a Timoteu (2Tm 4,6-8.16-18)

Querido hermano:

Yo estoy a punto de ser derramado en libación y el momento de mi partida es inminente. He combatido el noble combate, he acabado la carrera, he conservado la fe. Por lo demás, me está reservada la corona de la justicia, que el Señor, juez justo, me dará en aquel día; y no sólo a mí, sino también a todos los que hayan aguardado con amor su manifestación.

En mi primera defensa, nadie estuvo a mi lado, sino que todos me abandonaron. ¡No les sea tenido en cuenta! Mas el Señor estuvo a mi lado y me dio fuerzas para que, a través de mí, se proclamara plenamente el mensaje y lo oyeran todas las naciones. Y fui librado de la boca del león. El Señor me libará de toda obra mala y me salvará llevándome a su reino celestial. A él la gloria por los siglos de los siglos. Amén.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 18,9-14)

En aquel tiempo, Jesús dijo esta paràbola a algunos que se confiaban en sí mismos por considerarse justos y despreciaban a los demás: «Dos hombres subieron al templo a orar. Uno era fariseo; el otro, publicano. El fariseo, erguido, oraba así en su interior: «¡Oh Dios!, te doy gracias porque no soy como los demás hombres: ladrones, injustos, adúlteros; ni tampoco como ese publicano. Ayuno dos veces por semana y pago el diezmo de todo lo que tengo». El publicano, en cambio, quedándose atrás, no se atrevía ni a levantar los ojos al cielo, sino que se golpeaba el pecho diciendo: «¡Oh Dios!, ten compasión de este pecador». Os digo que este bajó a su casa justificado, y aquel no. Porque todo el que se enaltece será humillado, y el que se humilla será enaltido.»